

Antwoorden van de Voorzitter van de inter-institutionele stuurgroep van CERT-EU, CERT-EU en ENISA op het bijzondere rapport van de Europese Rekenkamer over cyberbeveiliging bij de instellingen, organen en instanties van de Europese Unie

1. Samenvatting

In het licht van het voortdurend evoluerende landschap van cyberbedreigingen is cyberbeveiliging een kritieke aangelegenheid van het allergrootste belang geworden voor de instellingen, organen en instanties van de Europese Unie (EU-IOI's), die de afgelopen jaren steeds vaker het doelwit zijn geweest van zeer geavanceerde cyberaanvallen. In het kader van hun mandaat kunnen zowel ENISA als CERT-EU vanuit diverse invalshoeken een waardevolle ondersteuning bieden aan EU-IOI's op het gebied van cyberbeveiliging. Het voorstel van de Europese Commissie voor een Verordening betreffende de maatregelen voor een gemeenschappelijk hoog niveau van cyberbeveiliging bij de EU-IOI's, is in dit verband een cruciaal instrument dat ENISA, CERT-EU en de Voorzitter van de inter-institutionele stuurgroep van CERT-EU van harte steunen.

ENISA, CERT-EU en de Voorzitter van de inter-institutionele stuurgroep van CERT-EU zijn dan ook ingenomen met het bijzondere rapport van de Europese Rekenkamer omtrent cyberbeveiliging bij de EU-IOI's, dat op een zeer gelegen moment komt om de paraatheid van alle EU-IOI's gezamenlijk aan de orde te stellen. In het rapport wordt duidelijk gewezen op de centrale rol die ENISA en CERT-EU op dit gebied kunnen vervullen. Daarnaast wordt het belang van aanvullende middelen en concrete acties onderstreept, die er specifiek op gericht zijn om de cyberbeveiligingspositie van de EU-IOI's te verbeteren.

Vanuit dit oogpunt onderschrijven ENISA, CERT-EU en de Voorzitter van de inter-institutionele stuurgroep van CERT-EU de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen in het rapport, die overeenkomen met de wetsvoorstellen van de Europese Commissie op het gebied van cyberbeveiliging en informatiebeveiliging voor EU-IOI's.

Met de opmerkingen in de volgende paragraaf wordt beoogd bepaalde onderdelen van het verslag nader toe te lichten, met name betrekking hebbend op het relevante werk dat reeds door ENISA en/of CERT-EU is verricht, alsmede de voorgenomen acties die ENISA en/of CERT-

EU hebben opgenomen, met name op het gebied van de verdere ontwikkeling van de capaciteit van de EU-IOI's. Voor wat betreft de aanbevelingen, nemen ENISA en CERT-EU beiden Aanbeveling 3 over (CERT-EU en ENISA dienen zich meer te richten op de minder ervaren EU-IOI's), welke specifiek tot deze twee entiteiten is gericht.

2. Voornaamste bevindingen

ENISA en CERT-EU steunen de belangrijkste bevindingen van de Europese Rekenkamer. Niettemin worden hieronder nog enkele verduidelijkingen gegeven, met name voor wat betreft de reeds uitgevoerde acties van ENISA en/of CERT-EU, alsmede de reeds vastgestelde plannen voor toekomstige activiteiten.

Paragraaf 49

Met betrekking tot het formele verzoek dat is verzonden door het ICTAC aan de Voorzitter van de inter-institutionele stuurgroep van CERT-EU inzake de verlening van stemrecht in de stuurgroep, willen we graag het volgende verduidelijken:

Aangezien de herziening van de huidige inter-institutionele regeling aanzienlijke overheadkosten met zich zou hebben meegebracht en omdat het werk aan de "Verordening betreffende de maatregelen voor een hoog gezamenlijk niveau van cyberveiligheid in de EU - IOI's" de vertegenwoordiging van gedecentraliseerde agentschappen reeds behandeld is, werd overeengekomen de kwestie vanuit een lange termijnperspectief formeel op te lossen via de Verordening. Tot die tijd, zoals de Voorzitter heeft bevestigd, zullen de huidige praktijken worden voortgezet en zullen de standpunten van de Vertegenwoordigers van het ICTAC onverminderd naar voren kunnen worden gebracht en zal hiermee voor zover mogelijk en in alle billijkheid rekening worden gehouden.

Paragraaf 66

Eind 2021 heeft ENISA een actieplan voor cyberoefeningen opgesteld, waarbij de EU-IOI's specifiek zijn betrokken. In het eerste kwartaal van 2022 zal een actieplan voor opleidingen voor EU-IOI's worden voorgelegd.

Tekstvak 3

Hoewel dit niet uitdrukkelijk als operationele output wordt vermeld, heeft het ENISA op

verzoek van de EU-IOI's operationele steun verleend aan, en samengewerkt met diverse EU-IOI's. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de volgende de acties die in 2018 zijn uitgevoerd in het kader van doelstelling 2.2, "Ondersteuning bij de uitvoering van het beleid van de Europese Unie":

- De Europese Centrale Bank heeft om ondersteuning verzocht inzake de ontwikkeling van het "Eurostelsel red team testing raamwerk".
- De Europese Instantie voor de Veiligheid in de Luchtvaart heeft om ondersteuning verzocht bij het uitwerken van de doelstellingen van het Europees Centrum voor Cyberbeveiliging in de Luchtvaart inzake het genereren van bewustwording omtrent cyberbeveiliging en bij de sectorale implementatie van de Richtlijn inzake Netwerk- en Informatiebeveiliging (NIB).
- Het Spoorwegbureau van de Europese Unie verzocht om steun bij het uitvoeren van de NIB-richtlijn in de spoorwegsector, met name wat betreft het opzetten van een sectoraal centrum voor informatie-uitwisseling en -analyse (ISAC) ten behoeve van infrastructuurbeheerders en spoorwegondernemingen, alsmede de versterking van de capaciteit (met het oog op de organisatie van opleidings- en bewustwordingssessies).
- ENISA heeft de Instelling van de Europese Unie voor het Operationeel Beheer van Grootschalige IT-systemen op het gebied van Vrijheid, Veiligheid en Recht (eu-LISA) ondersteund bij de inspanningen van deze Instelling om zijn bekwaamheid op het gebied van cyberbeveiliging en bedrijfscontinuïteit te verbeteren. ENISA heeft met name zijn eigen expertise inzake de organisatie van oefeningen en de scenario ontwikkeling aangeboden en zijn volledig ontwikkelde platform voor cyberoefeningen (ENISA CEP) ter beschikking van eu-LISA gesteld met het oog op de organisatie van een paraatheidsoefening voor een van de vitale IT-systemen van de Europese Unie.

Ter ondersteuning van de NIB-richtlijn werkt ENISA daarnaast sinds 2019 actief samen met EU-IOI's (bijv. ERA, EMSA, EASA, ACER) aan sectorspecifieke kennisopbouw en bewustwording in cyberbeveiliging, evenals aan verwante sectorale beleidsinitiatieven op het gebied van cyberbeveiliging.

Punt 71

ENISA heeft in 2021 een gespecialiseerde opleiding ontwikkeld specifiek gericht op EU-IOI's over "Hoe een Bewustwordings Programma kan worden opgezet en Het gebruik van *Table Top*-oefeningen". Deze zal in 2022 worden vrijgegeven. In het kader van de gestructureerde samenwerking tussen ENISA en CERT-EU zullen in 2022 ook gezamenlijke opleidingen voor EU-IOI's worden verzorgd.

Punt 72

Er moet worden opgemerkt dat de cyberbeveiligingsoefeningen van ENISA een ruim toepassingsgebied hebben en zich richten op een breed publiek, waaronder ook EU-IOI's. Met deze aanpak wordt ook in de behoeften van de EU-IOI's voorzien, aangezien zij veel baat kunnen hebben bij dergelijke oefeningen met vertegenwoordigers van de Lidstaten. Het is het vermelden waard dat ENISA het technisch personeel van de EU-IOI's sinds 2016 als deelnemers betreft bij de Cyber Europe-Oefeningen. Dit gebeurt onder leiding van CERT-EU, die de aangewezen planner voor deze doelgroep is. In het verlengde van deze inspanningen plant ENISA in zijn Oefeningsstrategie voor 2022 als onderdeel van zijn capaciteits versterkende activiteiten de promotie van een nieuw product voor oefeningen dat met de steun van CERT-EU zal worden aangeboden, om de EU-IOI's de mogelijkheid te bieden om zelf-evaluatie opleidingen te kunnen volgen.

3. Conclusies en aanbevelingen

ENISA en CERT-EU nemen aanbeveling 3 over (CERT-EU en ENISA dienen zich meer te richten op de minder ervaren EU-IOI's), welke specifiek tot deze twee entiteiten is gericht.